

K96 Bodø Svenskebyen

Beliggenhet

Kulturmiljøet Svenskebyen omfatter et boligområde vest for Bodø sentrum. Kulturmiljøet avgrenses av Parkveien, Prinsens gate, Hålogalandsgata og Hernesveien.

Nasjonal interesse

Bodø er av nasjonal interesse som gjenreisingsby og formidler viktige elementer av Norges arkitektur- og byplanhistorie knyttet til andre verdenskrig.

Svenskebyen representerer en viktig historie om den norske boligbyggingen under andre verdenskrig. Den forteller historien om hvordan nødhjelp fra Sverige bidro til å avhjelpe boligmangelen etter at Bodø ble bombet i begynnelsen av andre verdenskrig.

Beskrivelse

Etter bombingene av Bodø tidlig under andre verdenskrig var bolignøden stor i byen. Allerede i juli 1940 fikk Nasjonalhjelpen en gave fra svenske Røde Kors. Gaven besto av ferdighus i tre til krigsskadede kommuner i landet. Med hjelp av denne gaven ble det bygget 30 tomannsboliger og 47 eneboliger med til sammen 107 boenheter vest for sentrum i Bodø. Svenskebyen, som den ble kalt, fikk en strengt symmetrisk strukturering, til forskjell fra en del andre «svenskebyer» i landet. Denne strukturen er med på å gi kulturmiljøet dets helhetlige særpreget.

Husene var prefabrikkert i Sverige som ferdige elementer, og ble montert på stedet. Bebyggelsen fikk et enhetlig preg med et enkelt formspråk. Svenskehusene ble bygget etter norske typetegninger, og har klare referanser til nordnorsk/trøndersk byggeskikk. Dette illustrerer datidens ønske om at boligene ikke bare skulle ha et norsk preg, men gjenspeile den regionale byggeskikken.

Faglige råd for forvaltning

Generelle råd

De etterfølgende faglige rådene skal bidra til å ivareta kulturhistoriske og arkitektoniske verdier i forvaltningen av kulturmiljøet i NB!-registeret.

Verneverdiene forutsettes ivaretatt av kommunen i deres plan- og byggesaksbehandling. Dette gjelder både hensyn til viktige enkeltbygg, kulturminner, grøntområder og kulturlag innenfor kulturmiljøet samt landskapsrelaterte og strukturelle sammenhenger.

Landskapsnivå

- Tak skal vurderes som del av byens taklandskap og behandles som en del av tiltakets samlede arkitektoniske uttrykk. Ved eventuelle nybygg og ombygginger skal tekniske anlegg, som heisoppbygg og ventilasjonsanlegg m.m., integreres i den arkitektoniske utformingen.
- Ethvert tiltak innenfor kulturmiljøet skal ha gode visuelle kvaliteter både i seg selv, i forhold til tiltakets funksjon, og dets bygde og naturlige omgivelser og plassering.

Kulturmiljønivå

- Ved brann eller annen uopprettelig skade bør ny bebyggelse gjenoppbygges som rekonstruksjoner på dokumentert grunnlag.
- I tilstøtende randområder skal nye tiltak ikke redusere opplevelsens- eller bruksverdien knyttet til det historiske bymiljøet.
- I kulturmiljøet skal historiske bygningshøyder og gesimshøyder være førende for eventuelle nybygg. Den historiske bebyggelsens karakteristiske volum med skala og proporsjoner, samt plassering av bygninger skal videreføres ved nye tiltak.

- Bebyggelsesmønsteret og gatestrukturen er en viktig del av kulturmiljøets historie og skal bevares og videreføres.

Objektnivå

- Ved vedlikehold og utbedring skal kulturhistoriske og arkitektoniske verdier som knytter seg til de historiske byggenes detaljer bevares, derav material- og fargebruk, dør- og vindusutforming og øvrige bygningsdetaljer. Originale bygningsdeler skal bevares, dersom disse er tapt skal de rekonstrueres etter historiske forbilder.
- Riving av trehus skal unngås.
- Stedegen byggeskikk og håndverkstradisjon skal opprettholdes og videreføres ved eventuelle nye tiltak, herunder endringer, til-, på- og nybygg. Ved eventuell oppføring av tilbygg skal tilpasses eksisterende bebyggelse og underordnes denne.
- Der det er gjennomført uheldige tiltak som har svekket kulturmiljøets egenart bør det gjennomføres byreparasjon i form av tilbakeføring og gjenoppbygging som viderefører den lokale byggeskikken.
- Den historiske fargepaletten skal videreføres, eventuelt tilbakeføres på dokumentert grunnlag.
- Fortetting/nybygg innenfor kulturmiljøet frarådes.

Elementnivå

- Eksisterende gatebelegg, gatemøblering og elementer som er karakteristiske for kulturmiljøet skal bevares eller tilbakeføres. Utbedring skal skje ved bruk av tradisjonelle materialer og teknikker.
- Nytt gatebelegg, gatemøblering og elementer som innføres i kulturmiljøet skal utformes i henhold til historisk forbilde som samsvarer med kulturmiljøets stedegne karakter.
- Grønt- og hageareal samt verdifulle trær skal bevares.